

Finantsinspeksioon

Krediidiasutused Investeeringisühingud

23.10.2017 nr 4.11-3.1/4769

Märgukiri

Finantsinstrumentidega tehtud tehingute teavitamise kohta alates 03.01.2018

Hea krediidiasutuse või investeeringisühingu esindaja,

3. jaanuaril 2018 jõustuvad uued reeglid tehinguteavituste kohta, mis tulenevad Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiivi 2014/65 (MiFID II) ja sellega seonduvast Euroopa Parlamendi ja Nõukogu Määrusest 600/2014 (MiFIR). MiFIR-i artikkel 26 lg 1 näeb ette, et finantsinstrumentidega tehinguid sooritavad investeeringisühingud edastavad nende tehingute täielikud ja täpsed üksikasjad pädevale asutusele nii kiiresti kui võimalik, kuid hiljemalt järgmise tööpäeva lõpuks. Samalaadse kohustuse paneb investeeringisühingutele kehtiva väärtpaberituru seaduse § 91, mis tunnustatakse 507 SE eelnõu¹ kohaselt kehtetuks (Investeeringisühing ja lepinguriigi investeeringisühingu Eesti äriregistrisse kantud filiaal teavitavad inspeksiooni igast enda tehtud tehingust väärtpaberiga, mis on võetud Eesti või muu lepinguriigi reguleeritud turul kauplemisele).

Vastavat kohustust kohaldatakse järgneva suhtes:

- a) finantsinstrumendid, mis on kauplemisele võetud või millega kaubeldakse kauplemiskohas või mille suhtes on taotletud kauplemisele võtmist;
- b) finantsinstrumendid, mille aluseks on kauplemiskohas kaubeldav finantsinstrument ning
- c) finantsinstrumendid, mille aluseks on indeks või kauplemiskohas kaubeldavatest finantsinstrumentidest koosnev korv.

Kohustust kohaldatakse punktides a kuni c osutatud finantsinstrumentidega tehtavate tehingute suhtes, olenemata sellest, kas need tehingud tehakse kauplemiskohas või väljaspool kauplemiskohta.

Järgnevalt anname kokkuvõtliku ülevaate muudatustest, mis tehinguaruandluse kohustusega seoses uue korra jõustumisel kaasnevad (loetelu ei ole ammendav):

1. Raporti kohustusliku osana on lisandunud hulk uusi andmevälju, mille täpne kirjeldus koos seletustega on leitav MiFIR-iga kaasnevatest regulatiivsetest tehnilistest standarditest.²
2. Lisandub hulk finantsinstrumente, millele samuti laieneb raporteerimiskohustus. Raporteeritavate instrumentide ringi hakkavad edaspidi kuuluma pea kõik instrumendid, millega Euroopa turgudel kaubeldakse. Täpset võrdlusandmestikku raporteeritavatest instrumentidest haldab ja avaldab turuosalistele Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA).³

¹ Väärtpaberituru seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus 507 SE

² Komisjoni Delegeeritud Määrus (EL) 2017/590 Lisa 1.

³ Komisjoni Delegeeritud Määrus (EL) 2017/585 art 7 lg 6

3. Tekib kohustus raporteerida isik või algoritm, mis osales tehingu vahetu täitmise ja selle täitmise otsustamise juures. Kui kauplemisotsus sündis grupitöö tulemusel, peab investeerimisühing raporteerima ühe konkreetse isiku, kes tehingu eest vastutab.⁴
4. Et välistada topelt raporteerimist, või raporteerimata jätmist, peavad investeerimisühingud, kes teevad tehinguid teineteisega, leppima kokku, kumb neist tehingust raporteerib. Kokkuleppe puudumisel tuleks eeldada, et korraldust ei ole edastatud, ja iga investeerimisühing peaks esitama oma tehinguaruande, mis sisaldab kõiki selle tehingu üksikasju, millest investeerimisühing aru annab.⁵
5. Raporteeritava tehingu füüsilisest isikud osapooled tuleb tuvastada kindla identifikaatoriga, milleks Eesti alaliste elanike puhul on Eesti isikukood, juriidilistel isikutel LEI-kood.⁶
6. Et oleks tagatud võimalikult tõhus turujärelevalve, tuleb raporteerida isik või algoritm, kes on peamiselt vastutav kauplemiskoha valiku osas, milles kliendi korraldus täidetakse.⁷
7. Tehingud, mille iseloom on finantsinstrumendi lühikeseks müümine, peavad olema spetsiifiliselt tähistatud, et eristada, kas tegemist on täieliku või osalise lühikeseks müümisega.⁸
8. Kui investeerimisühing täidab korraldusi, mis hõlmavad korraga kahte või enamat finantsinstrumenti, tuleb raporteerida kummagi instrumendiga teostatud tehing eraldi sidudes vastavad raportid unikaalsete identifikaatorite abil.⁹
9. Tunnustatud aruandlussüsteem (ARM) võib saata raporti kliendi eest. Vastavalt MiFIR artikkel 26 lg 7, esitab aruanded pädevale asutusele kas investeerimisühing ise, tema nimel tegutsev tunnustatud aruandlussüsteemi pakkuja või kauplemiskoht, mille süsteemi kaudu tehing teostati.
10. Finantsinspeksioon võtab alates 3. jaanuarist 2018 aruandeid vastu kolmel moel:
 - a) allkirjastatult, krüpteeritult ja manustatuna e-posti teel aadressil transactionreporting@fi.ee,
 - b) üles laadituna peatselt avatavas aruandlusportaalis,
 - c) SOAP veebiteenuse abil.
11. Lisaks PGP-krüpteeringule jätkab Finantsinspeksioon ka peale 3. jaanuari 2018 raportite vastu võtmist Eesti ID-kaardiga krüpteerituna. Arendatavas aruandlusportaalis saavad subjektid ise genereerida võtmeid, samuti saavad ettevõtte allkirjaõiguslikud isikud volitada oma töötajaid aruandeid esitama. Lisandub ka X.509 sertifikaadiga aruannete allkirjastamine ja krüpteerimine. X.509 sertifikaati saab genereerida loodavas aruandlusportaalis.
12. Finantsinspeksioonile edastatavas aruandekonteineris sisalduva XML-vormingus raporti failinimi peab koosnema raporteeriva ühingu LEI-koodist, identifikaatorist „MIFIR“ ja raporti kuupäevast. Näiteks: 123456789ABCDEFGHIJK_MIFIR_2017-08-31.xml.
13. Finantsinspeksioon on juba käesoleval hetkel valmis vastu võtma tehinguteavituste raporteid, et testida nende valideerumist. Selleks tuleks saata need e-kirja manus(t)ena aadressile transactionreporting@fi.ee.

4 Komisjoni Delegeeritud Määrus (EL) 2017/590 art 8 lg 2

5 Komisjoni Delegeeritud Määrus (EL) 2017/590 p 5.

6 Komisjoni Delegeeritud Määrus (EL) 2017/590 p 8

7 Komisjoni Delegeeritud Määrus (EL) 2017/590 art 9 lg 1

8 Komisjoni Delegeeritud Määrus (EL) 2017/590 art 11 lg 1

9 Komisjoni Delegeeritud Määrus (EL) 2017/590 art 22 p 15

Finantsinspeksioon

14. Raporteerimise äripoolle küsimustega palume pöörduda Finantsinspeksiooni Turujärelevalve divisjoni analüütiku Kalle Klooster'i e-posti aadressil kalle.klooster@fi.ee või telefonil +372 668 0579, tehnilistes küsimustes nõustab turuosalisi infosüsteemide haldur Erkko Kõrgema e-posti aadressil erkko.korgema@fi.ee või telefonil +372 668 0549

Olulised dokumendid:

1. ESMA juhised tehinguteavituste kohta, sisaldab muuhulgas erinevaid kauplemisstsenaariume: https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/2016-1452_guidelines_mifid_ii_transaction_reporting.pdf
2. ESMA tehnilised juhised tehinguteavituste kohta: https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/2016-1521_mifir_transaction_reporting_technical_reporting_instructions.pdf
3. Komisjoni Delegeeritud Määrus (EL) 2017/590 (RTS 22) - Regulaatiivsed tehnilised standardid tehingute raporteerimise kohta: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:32017R0590&rid=6>
4. EU Direktiiv 2014/65 (MiFID II): <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32014L0065>
5. EU Määrus 600/2014 (MiFIR): <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32014R0600>
6. ESMA juhised turuosalistele raporteeritavate instrumentide võrdlusandmestiku (FIRDS) kasutamiseks: https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma65-8-5014_firds_-_instructions_for_download_of_full_and_delta_reference_files.pdf

/allkirjastatud digitaalselt/

Andre Nõmm
juhatuse liige

Kalle.klooster, kalle.klooster@fi.ee